

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Trnkové a soudkyň JUDr. Věry Balejové a Mgr. Heleny Nutilové v právní věci žalobce **FVE Jílovce, s.r.o.**, České Budějovice, Nemanická 2722, proti žalovanému **Odvolacímu finančnímu ředitelství v Brně**, Masarykova 31, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 24. 3. 2015 čj. 9106/15/5200-11433-700681, **t a k t o :**

Žaloba se z a m í t á.

Žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení n e p ř i z n á v á .

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobou doručenou dne 8.12.2014 Krajskému soudu v Českých Budějovicích se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 24.3.2015 čj. 9106/15/5200-11433-700681, kterým byla zamítnuta odvolání žalobce proti rozhodnutím Specializovaného finančního úřadu v Praze 7 ze dne 30.6.2014 čj. 141777/14/4022-07000-303318, ze dne 12.8.2014 čj. 171419/14/4022-07000-303318, ze dne 12.8.2014 čj. 171420/14/4022-07000-303318, ze dne 9.9.2014 čj. 191656/14/4022-07000-303318, ze dne 23.9.2014 čj. 200515/14/4022-07000-303318 a ze dne 25.11.2014 čj. 246586/14/4222-21791-303318,

kterými byly zamítnuty stížnosti na postup výše uvedeného plátce daně a tato rozhodnutí byla potvrzena.

[2] Žalobce v žalobě dovedl aktivní legitimaci, jakož i pasivní legitimaci žalovaného. Současně uvedl, že v dané věci je dána věcná i místní příslušnost krajského soudu. Poukázal i na to, že vyčerpal všechny řádné opravné prostředky, z čehož dovedl přípustnost žaloby, která byla podána v zákonné lhůtě. Vzhledem ke skutkové souvislosti, resp. totožnosti napadených rozhodnutí směřuje žaloba proti více rozhodnutím současně, a to z důvodu vhodnosti společného řízení a s ohledem na hospodárnost řízení. Žalobce zrekapituloval svůj dosavadní postup v dané věci. Žalobce uvedl, že s výrokem napadených rozhodnutí nesouhlasí. Poukázal na zákon č. 180/2005 Sb., který byl přijat z důvodu implementace Evropské směrnice č. 77/2001/ES a smyslem byla podpora výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů. Zdůraznil, že odvod je zaveden z částky „obratu“, aniž by mohl uplatnit své náklady spojené se zřízením výroby elektřiny a jejím provozem. Tím je dopad této úpravy pro žalobce citlivější a ve své podstatě likvidační. Připomněl platnou právní úpravu, na základě které bylo postupováno, a z ní dovedl, že postup žalovaného, který spočívá ve výběru odvodu za měsíc březen, duben, květen, červen, červenec, srpen 2014, ač na první pohled je v souladu se zákonem, je protiústavní, neboť porušuje právo na legitimní očekávání a vlastnické právo v jeho základu. K tomu odkázal na garance vyplývající z konstatování Ústavního soudu ČR i dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Postup žalovaného nepřipustným způsobem porušuje základní princip, a to zákazu retroaktivity právních norem, když v dané věci se nejedná o tzv. retroaktivitu pravou, nýbrž o retroaktivitu nepravou. Tato retroaktivita je v zásadě přípustná, nicméně v případech, kdy je v kolizi se základními principy je tato retroaktivita vyloučena. Těmito principy je ochrana vlastnického práva ve smyslu článku 11 Listiny základních práv a svobod a ochrana práva na legitimní očekávání. S ohledem na tyto skutečnosti navrhl žalobce zrušení rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení.

II. Stručné shrnutí vyjádření žalovaného správního orgánu

[3] Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Vyslovil souhlas, aby soud rozhodl o žalobě bez nařízeného jednání. Žalovaný připomněl platnou právní úpravu a vztahy z ní vyplývající. Odvod je pro účely daňového řádu daní a provozovatel soustavy je povinen jej srazit a vybrat. K námitce protiústavnosti odvodu žalovaný odkázal na nálezy Ústavního soudu ČR sp.zn. Pl.ÚS 17/11 ze dne 15.5.2012. Dle tohoto nálezu Ústavní soud dospěl k závěru, že se nejednalo o zásah, který by ve svém důsledku znamenal porušení ústavně zaručených práv dotčených subjektů, a to ať se jedná o vlastnické právo či svobodu podnikání, případně nerespektování základních náležitostí demokratického a právního státu. Správce daně postupoval v souladu se základními zásadami daňového řízení dle § 237 daňového řádu, přezkoumal, zda plátce srazil odvod v zákonem stanovené výši a odvedl jej v zákonném termínu svému místně příslušnému správci daně. Správce daně v postupu správce neshledal žádné pochybení. Žalovaný odkázal na další konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu a na usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 17.12.2013 čj. 1 Afs 76/2013-57, kde bylo judikováno, že tyto dopady nelze řešit v řízení o stížnosti, ani v soudním navazujícím řízení. Likvidační účinky lze řešit prostřednictvím institutu prominutí daně. Použitý právní předpis je pro finanční orgány závazný až do okamžiku, kdy by byla vyslovena Ústavním soudem jeho protiústavnost. Tato situace nenastala. Žalovaný dále odkázal na usnesení Ústavního soudu III. ÚS 2388/13, III. ÚS 2916/13 a III. ÚS 2300/13 a III. ÚS 2305/14.

Žalovaný postupoval vůči žalobci v souladu s platnou a účinnou právní úpravou. Rozhodnutí netrpí nezákonností.

III. Obsah správních spisů

[4] Ze správních spisů finančních orgánů vyplynuly pro věc následující rozhodné skutečnosti:

[5] Žalobce měl uzavřenu smlouvu se společností E.ON Distribuce, a.s. se sídlem České Budějovice o dodávce elektřiny vyrobené z obnovitelného zdroje s převzetím závazku dodat elektřinu do elektrizační soustavy č. 2013-PV-S910288. V souladu se smlouvou dodal žalobce elektrickou energii v měsíci březnu, dubnu, květnu, červnu, červenci a srpnu 2014. Distributor neuhradil žalobci výkupní cenu v plné výši, ale z výkupní ceny srazil odvod za elektřinu ze slunečního záření podle § 7a a násl. zákona č. 180/2005 Sb. ve znění zákona č. 402/2010 Sb.

[6] Žalobce proto podal stížnosti na postup plátce odvodu, jenž provedl příslušnou srážku, které správce daně posoudil výše označenými rozhodnutími jako nedůvodné a zamítl je. V odůvodnění je uvedeno, že plátce odvodu bez výjimky měl zákonnou povinnost srazit, vybrat a odvést předmětný odvod, neboť pro to byly naplněny zákonné podmínky. Plátce odvodu postupoval v souladu se zákonem č. 180/2005 Sb. ve znění zákona č. 402/2010 Sb., který nabyl účinnosti dne 1.1.2011. Podle tohoto zákona je poplatníkem odvodu výrobce elektřiny, plátcem je provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel regionální distribuční soustavy. Základem odvodu je částka bez daně z přidané hodnoty hrazená plátcem formou výkupní ceny za kalendářní měsíc. Sazba odvodu činí 26 % a plátce je povinen odvést ji do 25 dnů po skončení odvodového období a ve stejné lhůtě je povinen podat vyúčtování odvodu. Vzhledem k tomu, že odvod má charakter daně ve smyslu § 2 odst. 3 daňového řádu, plátce daně postupuje podle ustanovení § 233 daňového řádu. V dané věci plátce svou zákonnou povinnost splnil, neboť podmínky pro odvod za elektřinu vyrobenou ze slunečního záření byly splněny. Plátce postupoval v souladu s účinnou právní úpravou, kterou je vázán.

[7] Proti rozhodnutím správce daně se žalobce v zákonné lhůtě odvolal. O odvoláních žalobce rozhodl žalovaný napadenými rozhodnutími, které jsou odůvodněna tím, že správce daně postupoval v souladu se zákonem, jímž byl změněn zákon o podpoře výroby elektřiny. Rozhodnutí přezkoumal v rozsahu požadovaném v odvolání i z hlediska ustanovení § 114 odst. 3 daňového řádu a neshledal v postupu správce daně nesprávnost nebo nezákonnost. Přihlédl i k nálezu Ústavního soudu Pl.ÚS 17/11. Plátcí odvodu není dána žádná zákonná možnost svým povinnostem nedostát, aniž by mu nesplněním uvedených povinností vznikla majetková a sankční odpovědnost za nesplnění zákonem uložených povinností. Namítal-li žalobce protiústavnost odvodu, pak k tomu žalovaný odkázal na citovaný náleze Ústavního soudu, kde byly žalobcem tvrzené důvody protiústavnosti (rozpor s právem týkající se svobody podnikání, retroaktivitu, diskriminaci, nepřiměřenost a další) vypořádány. Žalovaný připustil, že zavedením solárního odvodu došlo k faktickému snížení podpory poskytované provozovatelům fotovoltaických elektráren, ale nejednalo se o zásah, který by znamenal porušení ústavně zaručených práv dotčených subjektů. Ovlivní-li zavedení solárního odvodu cash flow některých výrobců elektřiny, může plátce odvodu podle § 156 daňového řádu svého místně příslušného správce daně požádat o posečkání úhrady tohoto odvodu, popř. jeho rozložení na splátky a správce daně má možnost, v individuálních zdůvodněních a průkazně

doložených případech, takové posečkáni povolit. Námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí odvolací orgán neuznal jako oprávněnou, k čemuž uvedl, že správce daně se nemůže zabývat každou jednotlivou myšlenkou nebo větou, zvláště za situace, kdy platný a účinný zákon plátcí daně stanoví povinnost odvodu a nemá jinou možnost než tuto povinnost splnit. Správce daně se zákonnou úpravou řídil.

IV. Právní názor soudu

[8] Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.), v mezích daných žalobními body a dospěl k závěru, že žaloba důvodná nebyla.

[9] Předmětem přezkumu byla učiněna rozhodnutí žalovaného, kterým byla zamítnuta odvolání žalobce proti zamítnutí stížností správcem daně na postup společnosti E.ON Distribuce a.s. při zavedení srážky a odvodu z elektřiny ze slunečního záření a tato rozhodnutí potvrzena. Žalovaný dospěl k závěru, že plátce odvodu ve správné výši odvod z elektřiny ze slunečního záření za předmětná období řádně srazil a odvedl.

[10] Žalobce v žalobě zrekapituloval průběh daňového řízení a žalobou napadené rozhodnutí označil za nezákonné. Vznese výhrady proti postupu plátce daně, který by se na první pohled jeví jako souladný s platnou právní úpravou, je protiústavní, porušuje zejména právo na legitimní očekávání a porušuje vlastnické právo v jeho základu. Zároveň žalovaný svým postupem nepřipustným způsobem porušil základní princip zákazu retroaktivity právních norem, když v daném případě se jedná o retroaktivitu nepravou, která je v zásadě přípustná, nicméně v dané věci jedná se o retroaktivitu, která je v kolizi se základními principy, a tudíž je vyloučena. Těmito principy je zejména ochrana vlastnického práva a ochrana na legitimní očekávání.

[11] Námitky, které žalobce vznese, jak vyplývá z předchozího odstavce, jsou formulovány pouze v obecné poloze a jsou namířeny proti platné právní úpravě, jejíž soulad s ústavním pořádkem přísluší řešit pouze Ústavnímu soudu. Krajskému soudu v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu nepřisluší se takto formulovanými žalobními námitkami, stejně jako žalovanému v daňovém řízení, zabývat. Žalovanému příslušelo posoudit správnost a zákonnost postupu plátce daně. Tuto povinnost žalovaný splnil a uzavřel, že plátce nepochybil, neboť odvod byl sražen a odveden ve správné výši a včas.

[12] Soud poukazuje v první řadě na platnou právní úpravu, kterou komplexně a přehledně shrnul Nejvyšší správní soud v usnesení rozšířeného senátu ze dne 17.12.2013 sp.zn. 1 Afs 76/2013 pod body 21 – 26 tohoto usnesení. K tomu lze citovat z tohoto usnesení „... (21) *prvním zákonem České republiky, který samostatně upravoval problematiku výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, byl zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, účinný od 1.8.2005. Ten implementoval směrnici 2001/77/ES, která pro ČR stanovila indikativní cíl výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů ve výši 8 % hrubé domácí spotřeby elektřiny do roku 2010. (22) Tento zákon dal rovněž Energetickému regulačnímu úřadu (dále jen ERÚ) pravomoc stanovit výši podpory obnovitelných zdrojů. Výrobce energie si přitom mohl vybrat ze dvou druhů podpory: povinného výkupu za výkupní ceny stanovené ERÚ a zelených bonusů. Výkupní ceny a zelené bonusy byly pro různé kategorie obnovitelných zdrojů diferencované, a to s ohledem na rozdílné investiční a provozní náklady*

jednotlivých typů obnovitelných zdrojů. (23) V reakci na prudký nárůst počtu fotovoltaických elektráren byl přijat zákon č. 402/2010 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie. Tato novela zavedla s účinností od 1.1.2011 úpravu solárního odvodu (§ 7a - § 7i). Předmětem solárního odvodu, který je ve smyslu § 2 odst. 3 písm. b) daňového řádu daní, je elektřina vyrobená ze slunečního záření v období od 1.1.2011 do 31.12.2013 ze zařízení uvedeném do provozu v období od 1.1.2009 do 31.12.2010. (24) Poplatníkem odvodu je výrobce, pokud vyrábí elektřinu ze slunečního záření, plátcem odvodu je provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel regionální distribuční soustavy. Výše odvodu činila v případě výkupní ceny 26 % a u zeleného bonusu 28 % ze základu odvodu, tj. částky bez daně z přidané hodnoty uhrazené plátcem odvodu formou výkupní ceny nebo zeleného bonusu poplatníkovi odvodu za elektřinu ze slunečního záření vyrobenou v odvodovém období. (25) Odvodovým obdobím je kalendářní měsíc, odvod ze základu odvodu je povinen srazit nebo vybrat plátcé odvodu, a to 25 dnů po skončení odvodového období; ve stejné lhůtě je povinen podat vyúčtování odvodu. Správu odvodu vykonávají územní finanční orgány, které postupují podle daňového řádu. (26) Zákon o podpoře obnovitelných zdrojů byl s účinností k 1.1.2013 zrušen a nahrazen zákonem č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie, a o změně některých zákonů.“

[13] Pro posouzení převážné části námitek vyslovených žalobcem v žalobě postupoval soud podle nálezu Ústavního soudu ČR ze dne 15.5.2012 č.j. Pl.ÚS 17/11, kterým Ústavní soud návrh na zrušení některých ustanovení zákona č. 180/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zamítl. Neshledal tvrzenou protiústavnost napadených ustanovení zákona, neboť se zabýval ústavností zavedení odvodu z elektřiny ze slunečního záření (novelizace zákona č. 180/2005 Sb. zákonem č. 402/2010 Sb.), přezkoumával ústavnost uvalení daně darovací na bezplatné použití povolenek (novelizace zákona č. 357/1992 Sb.) a ústavnost článku II. bod 2 – přechodných ustanovení zákona č. 346/2010 Sb., kterým se do budoucna ruší osvobození od daně z příjmů podle § 4 odst. 1 písm. e) nebo § 19 odst. 1 písm. d) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (příjmy z provozu solárních zařízení). Ústavní soud dovedl, že zavedením odvodu za elektřinu ze slunečního záření došlo v podstatě ke změně výše podpory, která je provozovatelům FVE poskytována. Ustanovení § 7a – § 7i působí účinky nepravé retroaktivity, neboť v jejich důsledku do budoucna dochází o částku představovanou výší odvodu ke snížení podpory výrobcům, jimž patnáctiletá doba garancí počala plynout před účinností zákona č. 420/2010 Sb. Zdaňovací období, v němž je vyrobená elektřina předmětem odvodu, účinností právního předpisu teprve začíná, předmětem odvodu není elektřina vyrobená před účinností zákona. Ústavní soud konstatoval obecnou přípustnost nepravé retroaktivity. V této souvislosti uvedl dále ke zmiňovanému pojmu legitimního očekávání, jehož podstatou je majetkový zájem, že byl hodnocen v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva. Ústavní soud posuzoval i hledisko proporcionality a zájem provozovatelů FVE na zachování zákonem stanovené ceny bez dalšího krácení odvodem, který neshledal. Ústavní soud konstatoval, že je prioritní, že i po přijetí legislativních změn zůstala zachována podpora využití obnovitelných zdrojů energie v míře, která zajistí garanci výše příjmů. Neshledal diskriminaci výrobců solární energie, jejichž výrobní byly uvedeny do provozu od 1.1.2009 do 31.12.2010 oproti těm, kteří uvedli výrobní do provozu dříve. Nebyl porušen princip ústavní rovnosti. V citovaném nálezu je vysloven závěr, že přijetím zpochybňované právní úpravy se nejednalo o zásah, který by ve svém důsledku znamenal porušení ústavně zaručených práv dotčených subjektů, ať již se jedná o právo vlastnické či svobodu podnikání, případně nerespektování základních náležitostí demokratického a právního státu. Zpochybněná ustanovení nejsou v rozporu s ústavním pořádkem.

[15] Ve světle tohoto nálezu Ústavního soudu s odůvodněním v něm uvedeným a s přihlédnutím k současné době dostupné judikatuře Nejvyššího správního soudu, kupříkladu rozsudky ze dne 4.4.2013 č.j. 1 Afs 5/2013-35; ze dne 28.3.2013 č.j. 1 Afs 7/2013-33; ze dne 15.8.2013 č.j. 2 Afs 13/2013-28; ze dne 30.7.2013 č.j. 2 Afs 53/2013-27; ze dne 23.4.2013 č.j. 7 Afs 104/2012-31 dospěl soud k závěru, že správní orgány, které se zpochybňovaným odvodem zabývaly, postupovaly v souladu se zákonem. Zákonné garance poskytnuté výrobcům elektřiny z obnovitelných zdrojů nebyly porušeny. Nedošlo k porušení ani dalších principů, a to práva na legitimní očekávání, či porušení vlastnického práva v jeho základu, a v případě Ústavním soudem shledané nepravé retroaktivity se nejednalo o případ, který by byl v kolizi se základními principy, na nichž stojí ústavní pořádek státu, a tudíž je taková nepravá retroaktivita vyloučena. Těmito námitkami se podrobně zabýval Ústavní soud ČR ve výše citovaném nálezu a rovněž vyplývají i z citovaných rozhodnutích Nejvyššího správního soudu.

[16] Správce daně mohl v uvedeném řízení hodnotit (jak vyplývá i z usnesení NSS sp.zn. 1 Afs 76/2013) pouze to, zda byl postup plátce daně v souladu se zákonem. Vzhledem k tomu, že stížnost proti postupu plátce daně je nástrojem pro řešení sporu mezi plátcem a poplatníkem, nemohl plátce v rámci tohoto institutu posuzovat likvidační účinky solárního odvodu. Zároveň neměl správce daně při postupu podle § 237 odst. 3 daňového řádu oprávnění k tomu, aby mohl v konkrétním případě upravit výši odvodu. V tomto směru, jak vyplývá z rekapitulace řízení, správce daně tímto způsobem postupoval. Zákon stanovil povinnost srazit nebo vybrat odvod kategoricky a v tomto směru nepřipustil žádné výjimky. Nadto je třeba uvést, že kromě obecné výtky žalobce, že došlo k porušení práva na legitimní očekávání a je porušeno i vlastnické právo v jeho základu, žalobce žádné konkrétní výhrady k rozhodnutím neuplatnil. Krajskému soudu v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu proto příslušelo se takto formulovanými žalobními námitkami rovněž zabývat pouze v obecné poloze. Soudu nepřisluší vyhledávat za žalobce nezákonnosti v postupu správních orgánů. Žalovanému v dané věci příslušelo posoudit správnost a zákonnost postupu plátce daně. Tuto povinnost žalovaný splnil a uzavřel, že plátce nepochybil, neboť odvod byl sražen a odveden ve správné výši a včas. Soud proto ve světle nálezu Ústavního soudu č.j. Pl.ÚS 17/2011 a stávající judikatury Nejvyššího správního soudu především usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu především usnesení rozšířeného senátu NSS sp.zn. 1Afs 76/2013 tento závěr potvrdil. Jak vyplývá i z tohoto usnesení, v individuálních a řádně odůvodněných případech je nutné v případě tvrzení ohledně likvidačních účinků solárního odvodu využít § 260 daňového řádu v návaznosti na § 259 daňového řádu.

V. Závěr, náklady řízení

[17] Soud z toho důvodu uzavřel, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v souladu se zákonem, a proto byla žaloba podle § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodná zamítnuta.

[18] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník řízení, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které úspěšně vynaložil proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný, který byl v řízení úspěšný, právo na náhradu nákladů řízení nepožadoval. Soud rozhodl rozsudkem bez jednání podle § 51 odst. 1 s.ř.s., neboť účastníci projevíli s takovým procesním postupem soudu souhlas.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Krajský soud v Českých Budějovicích
dne 21. srpna 2015

Předsedkyně senátu:
JUDr. Marie T r n k o v á v. r.

Za správnost vyhotovení:
Sládková Blanka